

RECENSION



Sebastian Hiort af Ornäs i *Sebbe*

Sebbe

Originaltitel Sebbe

Regi Babak Najafi

Producent Mimmi Spång, Rebecka Lafrenz

Manus Babak Najafi

Foto Simon Pramsten

Roller Sebastian Hiort af Ornäs, Eva Melander, Kenny Wåhlbrink, Emil Kadeby, Adrian Ringmar, Åsa Bodin Karlsson, Leo Salomon Ringart m fl

Sverige 2010

Censur tillåten från 11 år

Längd i tid 1 tim 23 min

Sebastian är 15 år och bor med sin alkoholiserade mor Eva. Fadern är död sedan länge och saknas enormt av båda. Eva delar ut tidningar på nätterna och sover på dagarna. Sebbe mobbas och förnedras av en trio odrägliga klasskompisar. Han vandrar omkring och letar skrot och besöker ett stensprängningsbrott efter skolan. Sebbes händighet blir ett sätt att hantera vardagen. Hans rum är fyllt av lampor i taket och små tekniska lösningar. Bland annat lyckas han bygga om en motorsåg till en cykelmotor. Sebbe för en ständig kamp med sin labila mor. Slagsmål och kramar avlöser varandra. Både glåpord och ömma blickar präglar vardagen. Babak Najafi har skapat ett grådaskigt vykort från samhällets lägsta skikt. En värld vi känner igen från Ken Loach och den brittiska kitchensink drama-traditionen.

Sebbe lider dessvärre av vad som kan kategoriseras som en kvävande dramaturgi. På samma sätt som hos *Lilja 4-ever* och aktuella *Precious* blir vi bombarderade med en nästan ogripbar misär.

En hopplöshet utan förmildrande drag. En sorts känslomässig gerillaanstormning. Nyansering och emotionell jämvikt är lika viktigt som oväntade vändningar i ett karaktärsdrivet drama. Effekten blir snarare inverterad än effektiv. Mer känslodämpande än förlösande. En mästare på balansakten mellan tragik och komik är urbrutten Mike Leigh där intelligenta filmer som *High Hopes* (1988) och *Hemligheter & lögner* (1996) är lysande exempel.

Utöver Leigh förmodar jag att en av regissörens starkaste influenser är de belgiska bröderna Dardennes socialrealistiska skärskådningar. *Sebbe* har många tematiska och tonmässiga beröringspunkter med både *Ett löfte* (1996) och Guldpalmvinnaren *Rosetta* (1999). Dardenne-filmerna lindansar hela tiden på rätt sida om den sköra tråden och innehåller alltid en livsbejakande försöring eller ånger. Några glimtar av ljus i tunneln ser vi dock inte i Najafis film.

Men trots lite svajiga birollsprestationer och en något känslodränerande effekt så är *Sebbe* en imponerande film på många sätt. Vi är inte vana vid lika direkta samhällsporträtt i det svenska filmutbudet. Både klipp, foto och manus lovar gott inför regissörens fortsatta bana. Huvudrollsinnehavarna har dessutom sina riktiga förnamn även i filmen. Ett medvetet drag som ger en kraftfull autenticitetsstämpel. Sebastian Hiort af Ornäs spelar Sebbe med en kuslig närvaro, inte helt olik den vi såg hos Katie Jarvis i *Fish Tank*.

Filmen kan i upplösningsakten lite flyktigt ses som en kommentar till både terrorism och skolmassaker-dåd runt om i världen. Men mest handlar Najafis film om ensamhet, fattigdom och att både försöka älska och bli älskad. Slutintrycket är att *Sebbe* är ännu en stark svensk långfilmsdebut.

Fredrik Söderlund